

1864

6. februar 2015

Vi har netop rundet 150 året for krigen mod prøjserne og østrigerne i 1864, og omtalen heraf har fyldt godt op i medierne. Derfor har jeg fundet anledning til at finde frem til, hvem af vores forfædre, der var involveret i denne forfærdelige krig, samt hvilken rolle de spillede i krigen.

Jeg har fundet frem til en hel del personer, og der kan naturligvis sagtens være flere, som jeg ikke har kendskab til.

Bajonetangreb den 18. april 1864 i Dybbøllstillingen. Brevkort. Fra Det Kongelige Bibliotek

2. Sleviske krig

Krigen i 1864 bliver kaldt den 2.- Sleviske krig, og den blev udkæmpet mellem på den ene side Preussen og Østrig og på den anden side Danmark i tiden 1. februar – 20. juli 1864. Danmark tabte, og måtte afstå hertugdømmerne Holsten, Lauenborg og Slesvig (= Sønderjylland). Det svarede arealmæssigt til 2/5 af riget der blev tabt, og befolkningsmæssigt blev Danmark reduceret fra 2,8 mill. Indbyggere til 1,7 mill. Indbyggere.

De tabte områder. Fra Danmark.dk

Christen Christensen Riis

19. juni 1832 – 1864.

Familierelation: Han er barnebarn til min kone Inger Clausens 3 x tipoldeforældre.

Om Christen: Han blev født i Vejerslev på Mors, og han var gårdejer på Hardsyssel.

Hans rolle i krigen: Han deltog som soldat, og han døde i krigen i 1864.

Efter krigen: Han efterlod sig sin enke Maren Jensen. Jeg har ikke nogen oplysninger om evt. børn.

Laurits Christensen Riis

11. december 1837 – 22. januar 1921

Familierelation: Lillebror til Christen.

Laurits Christensen Riis med sine ordner.

Om Laurits: Han blev også født i Vejerslev på Mors.

Hans rolle i krigen: Han var med i slaget ved Als den 29. juni 1864. Han blev såret, og kom på lazaret i København. I 1870 blev han Dannebrogsmænd for sin indsats under krigen.

Dannebrogsmændenes Hæderstegn også kaldet Sølvkorset blev tildelt de veteraner fra krigen 1848 - 1850 og 1864, der levede endnu i 1920-erne.

Dannebrogordenen består af et hvid-emaletteret guld eller sølvkors med en rød kant, en kongekrone samt den regerende monarks monogram. Den anvendes til dekoration af fortjente danske statsborgere, og beslutningen om tildeling er udelukkende regentens.

Siden, som bæres udadtil, bærer indskriften: Gud og Kongen, og i midten pryder Christian V's monogram.

Dannebrogordenen er en gammel dansk ridderorden, indstiftet af Christian 5. i 1671, senere forandret og udvidet.

Dannebrogordenen har hvidt ordensbånd med røde kanter. I rangordenen følger efter storkommandører af Dannebrog (kun fyrstelige personer) 3 klasser:

- storkors
- kommandør af Dannebrog (delt i 2 grader)
- ridder af Dannebrog (delt i 2 klasser)

Siden 1951 kan både mænd og kvinder dekoreres med Dannebrogordenen.

Dannebrogordenens Hæderstegn, til 1952 Dannebrogsmændenes Hæderstegn, er et sølvkors, der i særlige tilfælde kan tildeles bærere af Dannebrogordenen. Ordenen uddeles af regenten uden en ministers underskrift. Alle ordenstegn skal leveres tilbage, når bæreren dør.

Efter krigen: I 1870 købte han Nygård i Mollerup på Mors. Han giftede sig også den 24. maj 1870 med Karen Marie Christensdatter Nørgaard, og de fik 4 børn.

Han fik et langt liv, og døde som 83-årig.

Niels Christen Jensen Storgaard

2. november 1826 – 11. juni 1915

Familierelation: Han er 5 x tipoldebarn til min kone Inger Clausens 9 x tipoldeforældre

Om Niels: Han er også fra Mors. Han var med i Treårskrigen om Slesvig i 1848-51. Han var underkorporal ved 1. reservekorps. Han blev såret i det ene ben ved udfaldet fra Fredericia. Efter lazaretophold var han med i resten af krigen.

Han blev gift med Mariane Madsdatter Sveigaard den 12. april 1852, og de fik 5 børn i perioden 1855 – 1863

Hans rolle i krigen: Og han var også med som erfaren soldat og veteran i 1864.

Efter krigen: Hans kone Mariane døde den 19. februar 1868, og den 17. maj 1869 giftede han sig med Dorteia Christensdatter Mark, med hvem han fik 2 børn.

Han døde i Vester Assels på Mors i 1915.

Mikkel Peter Filtenborg

23. september 1838 – 24. juli 1926

Familierelation: I slægt med Inger Clausen.

Om Mikkel: I 1861 blev han fri for militærtjeneste mod betaling på 400 Rd., og i han blev gift med Helle Pedersdatter Søndergård den 15. oktober 1862, samtidig med at han overtog fædrenejården i Solbjerg på Mors. I 1864 var han far til 2 små børn på 1 og 0 år.

Hans rolle i krigen: Om vinteren i 1864 blev han alligevel indkaldt, og han deltog i slaget ved Dybbøl den 18. april.

Efter krigen: Parret fik yderligere 4 børn, og han blev sognefoged. Han fik et langt liv, og døde som 87-årig i 1926.

Poul Christian Sejersen

3. maj 1937 – efter 1901

Familierelation: Slægtning til Inger Clausen.

Om Poul: Han blev født i Nykøbing Mors, og han blev gift med Ane Marie Nielsdatter Odgaard den 18. april 1862. De fik et barn i 1863, som imidlertid straks døde.

Hans rolle i krigen: Han deltog i krigen i 1864. Han blev såret i knæet, og kom på Lazaret i København

Efter krigen: Poul Og Ane fik yderligere 10 børn i perioden 1865 – 1884. Ane døde i 1889. Derefter giftede han sig med Maren Christensen, med hvem han fik yderligere 4 børn i perioden 1892 – 1898.

I 1901 rejste han til USA for at besøge flere af sine børn, som var udvandret til hertil.

Anders Hove Christensen

8. december 1833 – 26. maj 1923

Familierelation: 6 x tipoldebarn til Ingers 9 x tipoldeforældre til Inger.

Om Anders: Han blev født på Mors.

Hans rolle i krigen: Han var med i krigen i 1864 mod Preussen, og deltog i det blodige slag ved Dybbøl den 18. april. Her blev han taget til fange, og sad som krigsfange i Graudenz, som er en lille by i det nordlige Polen.

Efter krigen: Han blev i 1864 gift med Karen Marie Andersen Bækhøj, og de fik et barn omkring år 1871.

Hans Georg Friboe Garde

30. november 1825 – 13. december 1885

Familierelation: Min svigerdatter Amalie Galbo-Jørgensens 2 x tipoldefar.

Om Hans: I 1860 – 62 var han højst kommanderende på Christiansø.

Rolle i krigen: I 1864 var han næstkommanderende på dampskibet Geiser.

Hjuldampskibet Geiser blev søsat 1844 og færdigbygget 1845. Til rådighed for Postdirektoratet 1845-47. Deltog i treårskrigen 1848-50 og igen krigsudrustet 1863-65. I årene 1871-75 blev det anvendt til troppe-transport. Udgået 1879.

Den 4. marts 1864 blev han udnævnt til chef på dampskibet Slesvig, der sejlede i Østersøen.

Hjuldampskibet Slesvig blev søsat i 1845. Indkøbt til Postvæsenet. Udlånt til Marinen og krigsudrustet 1848-50. Anvendt som kongeskib i 1856-79. I 1884 igen overtaget af Marinen og ombygget til transportskib. I 1892 klassificeret som kaserneskip. Ophugget i 1893.

Efter krigen: Han var med på togter til Vestindien og Brasilien og senere blev han chef for panserbatteriet Gorm og Rolf Krake. I 1880 blev han chef for fregatten Jylland, og i 1881-82 chef for panserskibet Odin. Den 19. november 1885 blev han udnævnt til kontreadmiral, samt chef for fregatten Fyen, der sejlede på Middelhavet.

Han blev gift med Anna Christine Elisabeth Knudsen, og de fik 7 børn i perioden 1856 – 1876.

Den 13. december 1885 døde Garde om bord på Fyen, mens fregatten lå ved Malta, hvor han efterfølgende blev begravet.

Mindestenen på militærgravpladsen i Valletta på Malta

Adolph Wilhelm Dinesen

27. december 1807 – 10. juli 1876

Adolph Wilhelm Dinesen

Familierelation: Tjopde barns mand til Amalies 7 x tjopde forældre.

Om Adolph: Han blev født på Kragerup gods i Ørslev i Vestsjælland. Han var officer, politiker og godsejer.

I 1817 blev han volontær, 2 år senere artillerikadet, i 1823 stykunker og i 1826 sekondløjtnant i artilleriet med aldersorden fra 1823. Efter at have gennemgået skolerne berejste han i 1830 Preussen, Østrig og Schweiz, hvorefter han i 1833 blev premierløjtnant. I 1837 rejste Dinesen til Paris og deltog derefter som frivillig i Frankrigs krig i Algier, og han var med ved Constantines erobring, hvorfor han modtog Æreslegionens ridderkors. Efter hjemkomsten i 1839 købte han godset Katholm, og han fik rang af kaptajn i 1841. Han virkede derefter som landmand, og blev i 1842 medlem af Randers Amtsråd, samtidig med at han skrev om sine rejseindtryk fra Algier i skriftet Abd-el-Kader.

Dinesen blev gift den 29. september 1840 i Garnison kirken i København med Dagmar Alvide Haffner, datter af general Wolfgang Haffner til Egholm, og de fik 8 børn, hvoraf 2 gjorde karriere i militæret. En af børnene var Wilhelm Dinesen.

Hans rolle i krigen: Treårskrigen

I 1847 meldte han sig igen til tjeneste og blev i begyndelsen af 1848 chef for 5. batteri, hvor han med udmærkelse deltog i Treårskrigen 1848-50. Allerede ved Bov viste Dinesen sig som en dygtig artilleriofficer, idet han bragte fjendens godt dækkede kanoner til tavshed; senere deltog han i slaget ved Slesvig, i kampen ved Ullerup, i slaget ved Isted og i kampen ved Mysunde 1850. I denne sidste bidrog Dinesen ved anvendelse af sit artilleri imod fjendens store overmagt til et heldigt udfald af fægtningen. Dinesen tog i 1852 afsked fra krigstjenesten, udnævntes da til major og trak sig tilbage til Katholm, som han satte i god stand, medens han i 1854 valgtes som folketingsmand for Randers Amts 5. kreds. Han sad dog kun 1 år på tinge, hvor han repræsenterede Højre. Endvidere deltog han i den almindelige debat om landets befæstningsvæsen og udgav i 1854 pjecen: Kjøbenhavns Betydning i den danske Stats Forsvarssystem. Han udnævntes til kammerherre i 1858. 1835 var han blevet Ridder af Dannebrog og 1850 Dannebrogsmænd.

2. Slesvigske Krig

Da man i de ledende militære kredse begyndte at tillægge Dannevirkestillingen, som i 1850 havde været til stor nytte, udtalte han sig fra 1861 i mange bladartikler imod Dannevirkes befæstning, som han kaldte "et politisk Skjærnbræt". Hans råb formåede dog ikke at trænge igennem, hvilket dog ikke forhindrede ham i, da krigen i vinteren 1863-64 stod for døren, at melde sig til tjeneste som frivillig. Han blev ansat i general Christian de Mezas stab, men forlod hæren, da de Meza blev kaldt tilbage.

Efter krigen: Han tog atter ophold på Katholm, hvor han henlevede sine dage til sin død, 10. juli 1876, idet han forinden havde købt Stensmark hovedgård og gods.

Wilhelm Dinesen

19. december 1845 – 28. marts 1895

Wilhelm Dinesen, kaldet Kaptajn Dinesen

Familierelation: 2 x tipoldebarn til min svigerdatter Amalies 7 x tipoldeforældre. Søn af Adolph Wilhelm Dinesen.

Rolle i krigen: Det er skildret i 2 bind af Tom Buk-Swienty. Han var hærens yngste officer (kun 18 år) og leder af det 8. regiment, der kæmpede ved Dybbøl Mølle, og han var meget aktiv i det modstød, som danskerne foretog efter preussernes storm på Dybbøl den 18. april 1864.

Efter krigen: Han blev gift den 17. maj 1856 med Ingeborg Westenholtz, og de fik 5 børn bl.a. Karen Blixen i 1885.

Kristen Sørensen Thestrup

25. marts 1838 – 1903

Familierelation: Svigerfamilie til Riis grenen af min kone Inger Clausens familie.

Om Kristen: Kristen er stamfader til en jernbanefamilie fra Jylland.

Hans rolle i krigen: Han deltog i 2. Slesvigske krig. Han var efterfølgende svækket af krigen med gigt.

Det var en barsk "oplevelse", fordi han bl.a. var med i modangrebet umiddelbart efter prøjserne løb de danske bastioner over ende.

Efter krigen: Han blev ansat indenfor jernbanevæsenet. I 1882 blev han landpostbud i Rindsholm ved Viborg. I 1901 brændte han hus pga. uforsigtighed ved fyring. Han blev gift, og fik minimum 1 barn, der blev født i 1870.

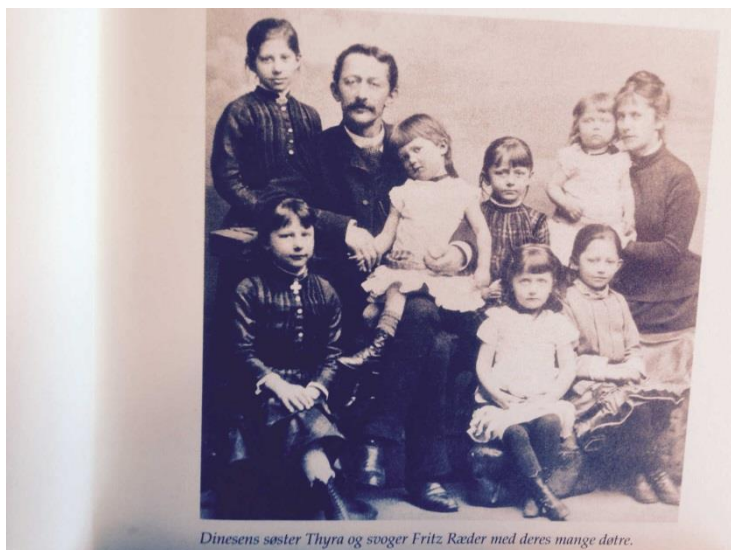
Fritz Ræder

1843 - 1928

Familierelation: Gift ind i Dinesen familien, der er i slægt med min svigerdatter Amalie

Om Fritz: Ven med Wilhelm Dinesen. Omtalt i Tom Buk-Swientys bog "Kaptajn Dinesen Ild og blod" fra 2013.

Han og familien er også omtalt mange steder i bind 2 af Kaptajn Dinesen: "Til døden os skiller" fra 2014

Dinesens søster Thyra og svoger Fritz Ræder med deres mange døtre.

Familien Ræder. Foto fra Buk-Swientys bog

Hans rolle i krigen: Støtte for Kaptajn Dinesen.

Efter krigen: Han blev godsejer på Palstrup ved Viborg.

Han blev gift i 1871 med Thyra Dinesen, som er søster til Wilhelm Dinesen. De fik 8 børn i perioden 1872- 1898.

Mogens Christian greve Krag-Juel-Vind-Frijs

4. maj 1849 – 22. maj 1923

Familierelation: 2 x tipoldebarn til Amalies 7 x tipoldeforældre.

Mogens Frijs. Fra Tom Buk-Swientys bog

Mogens Christian lensgreve Krag-Juel-Vind-Frijs var en dansk godsejer og politiker. Han var kendt som grev Mogens Frijs til Frijsenborg.

Han blev student i Horsens 1868, cand.phil. 1869 og var legationssekretær i Sankt Petersborg og London 1876—1880.

Hans rolle i krigen: Han var ven med Kaptajn Dinesen, og støttede ham, og omtalt i bogen "Kaptajn Dinesen Ild og Blod".

Efter krigen: Frijs var Landstingsmand for 10. kreds fra 1880, medlem af Skanderborg Amtsråd 1886-1904 og medlem af Rigsretten. Han blev lensgreve ved faderens død i 1896. I 1899-1918 var han De frikonservervatives leder.

Han var Storkors af Dannebrogordenen og Dannebrogsmænd.

I kraft af sin besiddelse af grevskabet Frijsenborg var Mogens Frijs Danmarks største jordbesidder. Gennem datteren Inger Dorte, (der den 26. januar 1906 blev gift med Julius Carl Hannibal lensgreve Wedell), kom Frijsenborg i slægten Wedells besiddelse.

Mogens Frijs var søn af Christian Emil Frijs, der var konseilspræsident i 1865-1870. Han giftede sig med Frederikke Sophie Elisabeth komtesse af Danneskiold-Samsøe (født 26. juni 1865). De fik 4 døtre, men ingen sønner.

Christian Emil greve Krag-Juel-Vind-Frijs

Christian Frijs. Fra Wikipedia

8. december 1817 – 12. oktober 1896

Familierelation: Gift med Amalies 7 x tipoldeforældres tipoldebarn. Far til Mogens Frijs

Om Christian: Lensgreve til Grevskabet Frijsenborg, tiltrådt 1849, og Stamhuset Steensballegaard arvet han i 1867. Han var godsejer, kammerherre, hofjægermester, udenrigsminister, statsminister og landstingsmedlem.

Hans rolle i krigen: Omtalt og karakteriseret i Tom Buk-Swientys bog "Kaptajn Dinesen Ild og blod". Han var medlem af Rigsrådets landsting i 1864, og dermed med til at tage beslutninger om krigens førelse.

I hans femårige regeringstid som statsminister i 1865-1870 blev flere vigtige love gennemført inden for kommunal-, militær-, kirke-, retspleje- og jernbanevæsenet og Grundloven blev revideret 1866. I denne periode blev godsejerne den dominerende gruppe i dansk politik, hvilket fortsatte indtil systemskiftet i 1901. Udenrigspolitikken stod i skyggen af nederlaget i den 2. slesvigske krig 1864 og Frijs' kompetente diplomatiske indsats forhindrede Danmarks indblanding i nye militære konflikter.

1864 valgtes han til medlem af Rigsrådets Landsting og 1865 for ganske kort tid tillige til medlem af Rigsdagens Folketing. Efter den katastrofale 2. slesvigske krig voksede godsejergruppen frem til større politisk indflydelse, og Frijs blev ved sin sociale position, i forbindelse med sin støtte og tillidsindgydende personlighed og sine gode evner gruppens naturlige fører.

Efter krigen udtalte han de ofte citerede ord:

"Jeg vil med mit Hus og Alt, hvad jeg ejer, tjene Danmark, mit kjære, nu sønderrevne Fædreland".

Han indløste dette løfte ved 6. november 1865 at danne det ministerium, hvis konseilspræsident og udenrigsminister han blev.

Som udenrigsminister havde C.E. Frijs den utaknemmelige opgave at føre forhandlingerne med Preussen om opfyldelsen af Pragfredens §5, der lovede Danmark en afstemning om grænsedragningen i Slesvig.

Regeringen ønskede en afstemningsgrænse syd for Flensborg, som nogenlunde svarer til datidens grænse mellem befolkningsgrupperne, men han ville ikke have vægret sig ved at takke ja til en noget nordligere linje, medmindre den skulle købes via alt for vidtgående garantiforpligtelser med hensyn til den tysktalende befolkningsgruppe. Frijs' ønske om at se Slesvig vende tilbage til Danmark var så brændende, at han i foråret 1866 tilbød Preussen en alliance, da det trak op til krig mellem Preussen og Østrig. Men efter at Preussen havde slået Østrig, blev §5 i Pragfreden annulleret, og enhver tanke om at kunne få en folkeafstemning om grænsedragningen i Slesvig blev håbløs indtil genforeningen i 1920.

Efter sin tilbagetræden levede han på sine godser. Den nordlige del af grevskabet overdrog han dog fra 1882 sin søn, Mogens Frijs, at styre. Frijs var højagtet af alle for sin noble og retsindige karakter og sin levende følelse for de forpligtelser, hans fremragende stilling pålagde ham over for samfundet.

Han blev gift 1. maj 1847 med Thyra Valborg Haffner (24. juli 1821 – 1. marts 1881), datter af generalløjtnant Johan Wolfgang Reinhold Haffner og søster til Wolfgang Haffner. Blandt deres børn var Mogens Frijs.

C.E. Frijs blev hofjægermester 1844, kammerherre 1849, Kommandør af 1. grad af Dannebrog 1864, Storkorsridder 1866, Dannebrogsmænd 1866 og Ridder af Elefanten 1869.

Han døde på godset Boller i 1896 og blev begravet i parken ved Frijsenborg.

Jacob Sepstrup Knudsen

14. november 1816 – 16. april 1869.

Familierelation: Oldebarn til Ingers 5 x tipoldeforældre. Storebror til Poul Knudsen.

Om Jacob: Godsejer

Hans rolle i krigen: 1849 – 1869 folketingsmedlem, og dermed med til at tage beslutninger om krigens forløb.

Jacob: Fader til Christen Riis Knudsen og Johan Knudsen. Efter hans død blev de adopteret af broderen Poul Knudsen, der giftede sig med hans enke.

Jacob Sepstrup Knudsen var medlem af Vejerslev-Blidstrup sogneråd 1848-61 og 1865-69 og var formand i to perioder. Han sad også i to perioder i Thisted amtsråd og fik andre tillidshverv. Ved valget til den grundlovgivende forsamling i 1848, var han den ene af fire kandidater men opnåede ikke valg. Ved det første folketingsvalg på Mors i 1849 blev han en sikker vinder med 392 stemmer mod byfoged Rummelhoffs 277 stemmer. Ved det næste valg i 1852 valgtes Knudsen ved kåring, der var altså ikke andre kandidater, og i 1853 valgtes han igen efter afstemning. Endnu en periode var han i Folketinget, da han i 1858 blev kåret i Skive- kredsen.

Moustrup gods på Mors blev udbygget og forbedret flere gange fra 1853 til 1857. Forsikringssummen for stuehuset hævedes i 1855 fra 1700 til 3000 rdl. og i 1857 til 5000 rdl. I 1857 udvidedes stuehuset med 5 fag, der også rummede kælder. Da de andre dele af gården ligeledes blev forbedret, øgedes forsikringssummen fra 7900 til 12000 rdl.

Blidstrup Gods. I forgrunden Inger. Foto Arne

Hovedgården Blidstrup ejedes på denne tid af Christen Riis (1793-1873). I ægteskabet med Maren Tøttrup Nielsen var der to piger: Ane Jensine, født i 1827, og Ane Kirstine født året efter. Allerede tidligere havde der været slægtsforbindelse mellem Moustrup og Blidstrup, nu knyttedes de to gårde igen sammen, idet Jacob Sepstrup Knudsen i 1857 ægtede den yngste af døtrene på Blidstrup. Hun døde dog allerede det følgende

år kun 30 år gammel. Da folketingsperioden var afsluttet i 1851, giftede han sig med sin svigerinde Ane Jensine Riis. I dette ægteskab fødtes sønnerne Christen Riis Knudsen i 1863 og Johan Christian Severin Knudsen i 1865. Imidlertid døde Jacob S. Knudsen i 1869 af tyfus, og da Christen Riis døde i 1873, forenedes de to store gårde med Ane Jensine Knudsen som enearving.

Enken Ane Jensine Knudsen, født Riis giftede sig igen i 1873 med sin afdøde mands broder Poul.

Poul Knudsen

1819 – 28. maj 1905

Familierelation: Oldebarn til Ingers 5 x tipoldeforældre.

Om Poul: Han blev forpagter på Højriis 1843.

Hans rolle i krigen: Han sad i landstinget i 1863-1866, og var dermed med til at tage beslutninger om krigsforløbet under hele den 2. Slesviske krig. Godsejer på Blidstrup Gods på Mors.

I 1865 blev han udnævnt til kammerråd.

Højriis

Poul Knudsen fik en praktisk uddannelse med henblik på senere at kunne drive en større gård. Som det var ret almindeligt på den tid, begyndte han på herredskontoret i Nykøbing i 1833, blev derefter landvæsenselev og var i nogle år forvalter på Glomstrup og fra 1843 forpagter på Højriis. I 1855 flyttede Poul Knudsen til Thy, hvor han købte hovedgården Hundstrup i Ulstrup sogn. I en alder af 40 år var han nu proprietær.

Som broderen blev også Poul Knudsen politiker både på landsplan og lokalt. Fra 1856 til 1858 var han valgt til Folketinget for Thisted Amts 1. kreds, Frøstrup, og 1863-66 sad han i landstinget. Han var medlem af Thisted Amtsråd 1859-83. I 1873 blev han som 54-årig ungkarl viet til sin brors 46-årige enke til Moutrup og Blidstrup i 1873. Poul Knudsen adopterede senere sin brors to drenge.

Ane Jensine måtte skifte, før hun kunne indgå et nyt ægteskab, for drengenes arv skulle jo sikres. Deres værge var farbror købmand K. S. Knudsen, mens enken var repræsenteret af Poul Knudsen. Boet behandledes i 1873-74 og bestod af hovedgården Blidstrup på 26 tdr. hartkorn til en værdi af 80.000 rdl., Moutrup på godt 14 tdr. hartkorn til 60.000 rdl., en række tiendeindtægter og et stort antal fæstegårde, der hørte under Blidstrup. Værdien blev opgjort til den meget store sum 321.268 rdl. Hertil kom 221.490 rdl. fra ikke færre end 123 pantebreve. Det var kapital fra Blidstrup, som Christen Riis havde udlånt i tidens løb, men herfra gik gæld af forskellig art, så der blev 196.071 rdl. til deling. Hver af de 2 sønner fik altså 98.035 rdl. - et beløb, der endeligt hævedes til 125.000 rdl., som så skulle være uforrentet, til drengene blev 18 år. Derefter skulle de have 4 % i rente. Da rigsdaleren netop nu blev afløst af kronen, kan vi tale om en arv på

250.000 kr. til udbetaling, når hver af drengene blev 18 år. Til sammenligning kan nævnes, at Poul Knudsen solgte Ulstrup i 1888 for 183.000 kr.

Poul Knudsen blev kammerråd i 1865, justitsråd 1876 og etatsråd i 1882. "Etatsråd Knudsen" blev hans navn på Mors i samtid og eftertid.

Ud fra herkomst og stand måtte Knudsen være konservativ. Han havde da også som landstingsmand stemt for grundloven i 1866, der begrænsede den demokratiske udvikling.

Herman Bang skrev en bemærkelsesværdig mindeartikel i avisen "København". Under overskriften "Kongen paa Mors" skrev han bl.a.:

"Etatsraad Knudsen er død deroppe, hvor han har levet, på Mors, på Blidstrup. I Nordjylland kendtes hans Navn af hver Mand. Med Rette. For den døde Etatsråd var en af de rigtige, stærke og lune, sindige og ubøjelige Nordjyder. Støt røgtede han sit, sindigt regnede han sammen, lunt rundede han af og handlede, ubøjeligt øgede han og lagde Jorder til Jorder. Tilsidst var han "Mors' Konge". Men Kongen var ikke alene rig. Han var ogsaa højagtet. For den gamle Etatsraad var midt i sin egen Rigdom, baade hjælpsom og villig. Naar han saa, det kunne nytte, saa hjalp han. Og han vidste oftest, hvor det kunde nytte. For han var saare klog. Han var saa klog, at hans kloge Menneskesyn gjorde ham fordomsfri som faa og mildt dømmende som endnu færre. Af Væsen var han jævn, som den er jævn, der ved, hvem han er. Moderne Kruseduller var ham som Pesten, men i al Stilhed var der paa Blidstrup dog en Slags Etikette, nok saa stram som ved noget Hof. Det var "Respekten", som skabte Husordenen. Der var ingen Pragt, den hadede Etatsraaden som onde Bylder. Der sad Mors' Konge og drev sine Gaarde, og styrede sit saa fordringsløs som den Drot af Landet, han var".

Fra Jens Mathias Lavsens Mindebog:

"De (J.M.Ls svigerforældre) nød og nogen Legat fra Blidstrup og Ullerup. Svigerfar var jo Søskendebarn til Godsejer Stadils Hustru til Ullerup og ligeledes Søskendebarn til Etatsraad Knudsen til Blidstrup. Jeg skal fortælle et Par Smaatræf, jeg havde med Etatsraaden angaaende hans nære Slægtsskab med Svigerfar. Han havde Laan hos Etatsraaden, som han ikke gav uden 2% af aarlig. Engang jeg skulle betale Renter for ham og han spurgte mig om den Gamle, fortalte jeg, at det var galt, de havde mistet deres eneste Ko og havde ikke Penge nok til at købe igen; han gav mig saa 20 Kroner at fly den Gamle. Dengang mine Svigerforældre kunde holde Guldbryllup, kom jeg ind paa, at jeg vilde forsøge at paavirke Etatsraaden, om han ikke kunde yde disse gamle, hæderlige Folk lidt af sit Overflod nu paa deres sidste Tid. Jeg havde sat mig for for Alvor at tale deres Sag og gjorde det ogsaa efter Evne, men Etatsraaden var ubønhørlig. Det hele, jeg fik ud deraf, var 10 kr., som Svigerfar saa fik aarligt siden, i de faa Aar, han levede."

Bertel Sørensen

6. december 1831 – 5. februar 1913

Slægtsforbindelse: Oldebarn til Ingers 4 x tipoldeforældre.

Om Bertel: Bertel blev født i Thyregod ved Vejle, og han var husmand.

Hans rolle i krigen: Soldat.

Efter krigen: Bertel Sørensen var medlem af sognerådet i perioden fra 1870-1877, og heraf formand i perioden 1873-1876.

Han blev Dannebrogsmænd den 7. januar 1907.

Han giftede sig den 14. oktober 1863 i Thyregod kirke med Sidsel Marie Nielsen, og de fik 2 børn den 11. juni 1864 og i 1871. Det vil sige, at konen var højgravid med deres første barn under krigen i 1864.

Carl von Rosen

9. september 1819 – 7. december 1891.

Familierelation: Gift ind i Ræderfamilien, der er beslægtet med Amalie

Om Carl: han var departementschef, overpræsident og politiker.

Han var første søn af amtmænd, kammerherre Wilhelm von Rosen (1788-1853) og Sophie Marie født Decker (1799-1868). 1840 blev han student i Lübeck, studerede i Heidelberg 1840-42 og i Kiel 1842-44. Efter at han her var blevet juridisk kandidat 1844, blev han samme år amtssekretær i Segeberg Amt, 1845 auskultant i Finansdeputationen i København, 1848 ansat i Det slesvig-holstenske Kancelli, 1851 chef for sekretariatet i det slesvigske ministerium, 1852 tillige departementschef under samme ministerium. 1853 deltog han sammen med gehejmearkivaren i tilbageleveringen af de augustenburgske familiepapirer. Han blev kammerherre 1853.

Hans rolle i krigen: 1854 blev han overpræsident i Flensborg og det var han indtil 1864, og var dermed til stede midt i krigen i det Slesviske område i en høj administrativ rolle.

Efter krigen: Han blev kommandør af Dannebrogordenen 1867.

I 1867 blev han ejer af Henriksholm ved Vedbæk. Her var han fra 1869 sognerådsmedlem og medlem af bestyrelsen for Brandforsikringsselskabet Danmark, fra 1878 amtsrådsmedlem. I 1873-76 var han kongelig dansk kommissær ved udleveringen af Hertugdømmernes arkivsager. Fra 1876 indtil sin død, 7. december 1891, repræsenterede han Lyngbykredsen i Folketinget.

Han ægtede i 1863 Marianne Elise Nicoline Catharina Ræder, datter af generalløjtnant Philip Ræder, og dermed også søster til Fritz Ræder. Philip Ræder var oberst, og deltog aktivt i den 1. Slesviske krig.

Sammendrag

Som det kan læses af ovenstående beretninger, så havde vores forfædre mange forskellige baggrunde og roller i den skæbnesvangre krig. I skematisk oversigt ser det således ud:

Person	Født	Alder i 64	Død	Civil stilling	Rolle i 1864	Bemærkning	Ordner
CC Riis	1832	32	1864	Gårdejer	Soldat	Døde	
LC Riis	1837	27	1921	Gårdejer	Soldat	Såret. På Lazaret i København	Dannebrogsmænd
NCJ Storgaard	1826	38	1915	Gårdejer	Veteran og korporal	Også med i 1848-51	
MP Filtenborg	1838	26	1926	Gårdejer	Soldat	Først fritaget, senere indkaldt	
PC Sejersen	1837	27	Efter 1901	Gårdejer	Soldat	Såret. På Lazaret i København	
AH Chistensen	1833	31	1923	Bonde	Soldat	I fangelejr i Polen	
HGF Garde	1825	39	1885	Søofficer	Søofficer	Kaptajn	
AW Dinesen	1807	57	1876	Godsejer	Med i officerstaben	Udtrådte sammen med de Meza	Ridder af Dannebrog m.v.
W Dinesen	1845	18	1895	Godejerssøn	Officer	Med i modstødet den 18. april	
KS Thesterup	1838	26	1903	Jernbanemand	Soldat	Med i modstødet den 18. april	
F Ræder	1843	21	1928	Godsejer	Rådgiver		
MC Frijs	1849	15	1923	Godsejer	Rådgiver	Danmarks største jordbesidder	Dannebrogsmænd m.v.
CE Frijs	1817	47	1896	Greve	I Landstinget	Senere statsminister	Mange ordner
JS Knudsen	1816	48	1869	Godsejer	I folketinget		
P Knudsen	1819	45	1905	Godsejer	I Landstinget		Etatsråd
B Sørensen	1831	33	1913	Husmand	Soldat		Dannebrogsmænd
C von Rosen	1819	45	1891	Politiker	Overpræsident i Flensborg		Dannebrogordenen m.v.

Kilder

- Folketællinger
- Kirkebøger

- Tom Buk-Swientys bøger:
 - Slagterbænk Dybbøl
 - Dommedag Als
 - Kaptajn Dinesen – Ild og blod
 - Kaptajn Dinesen – Til døden os skiller
- Slægtsbogen "Riis slægten fra Blidstrup"
- Slægtsbog for Sejer Olesen Leth og hustru da Nielsdatter. København 1938.
- Slægtsforsker Olav Riis Laursen
- Wikipedia
- Flådens Historie
- Kontraadmiral T.V. Gardes anetavle
- Samboinden Charlotte Amalie Bernard og hendes efterkommere af Hother Friboe Garde. Personalhistorisk Tidsskrift 1971.
- "Mine erindringer" af Inger Garde.
- Jens Mathias Lavsens mindebog
- Karen Blixens anetavle
- Websiden "Berømte danskere"
- Fra Historisk Aarbog for Thisted Amt 1959: Kendte politikere fra gamle dage.
- Erik Thestrup
- Det Kongelige Bibliotek
- Danmark.dk
- De Kgl. danske Ridderordener: Personalhistorisk Festskrift af H.F. Grandjean.

Arne Bjørn Jørgensen